

‘Gebroeder’ Frans Stuy spreekt de taal van de straat.

Foto Guus Dubbelman / de Volkskrant

De kermisdenker en zijn lastpakken

Zijn onconventionele manier om hangjongeren op zijn kermissen aan werk te helpen, is een succes en wordt straks landelijk nagevolgd. Zijn motto is: geef je respect, dan krijg je respect terug.

Door **Willem Beusekamp** en **Aimée Kiene**

Als kermisexploitant Frans Stuy (48) het over ‘zijn jongens’ heeft, wil er wel eens een traantje in zijn ogen springen. Dan gaat hij geëmotioneerd tekeer tegen ‘al die ambtenaars en zogenaamde jeugdwerkers’. Die krijgen volgens hem te gemakkelijk subsidie en ook nog eens ‘tonnen aan salaris’, terwijl ze ‘te schijterig zijn om tussen die jongens te gaan staan’. Bij hen gaat volgens Stuy om vijf’s middags de telefoon uit. Bij Stuy niet.

Die jongens zijn voornamelijk Marokkaanse lastpakken, die bij Stuy aan de slag kunnen. Soms staat er ‘s avonds laat nog weleens eentje bij hem thuis voor de deur. Te smeken om een tientje, omdat ‘die gassies vaak geen moer te besteden hebben’. Zijn vrouw zegt in zulke gevallen tegen Frans: ‘Je lijkt majoor Bosshardt wel.’

Nog dit jaar krijgt de methode-Stuy landelijke navolging. Samen met een voormalige politieman uit Rotterdam werkt Stuy aan een project om in alle grote steden vele

honderden knapen aan het werk te zetten op evenementen. Ze krijgen een opleiding én diploma’s.

Een van Stuy’s jongens heet Redouan Benyahya, 21 jaar nu. Redouan was 9 toen hij Stuy op de kermis in Osdorp leerde kennen. Hij liep er te klieren. ‘Stuy sprak me aan op mijn gedrag. Hij zei dat ik ‘s middags na school kon langskomen. Dan kreeg ik een paar munten voor de botsauto’s. Later gaf hij me een steekpenning, daarmee kon ik aan het eind van de dag de wagentjes aan de kant parkeren.

‘Zo werd het elke dag een beetje meer. Toen ik 14 werd, ben ik definitief bij Stuy gaan werken. Mijn vader vond het eerst niet zo leuk, maar ja: hij had ook liever dat ik aan het werk was, dan dat ik op straat rondhing.’

‘Frans’, zegt Redouan, ‘is heel behulpzaam, dat zie je aan hoe hij jongens als ik aan het werk zet. Hij kan ook kwaad worden, als je er bijvoorbeeld veel te lang over doet om de botsautotent op te bouwen. Maar hij zet de stap naar jongens die nergens aan de bak komen.

‘Dat is slim. Ze willen best werken namelijk en zo voorkom je dat ze zelf hun geld bij elkaar gaan zoeken. Ik weet het, want ik was zelf zo’n jongen. Sommige mensen zijn bang, maar je hoeft nergens bang voor te zijn, wij zijn gewoon normale mensen.

‘Soms mag ik mee met Frans bij besprekingen over kermissen. Dat vind ik een eer. Ik moet straks het bedrijf overnemen, zegt hij. Ik hoop dat meer ondernemers gaan doen wat hij doet, want Frans kan niet al die jongens onder zijn arm nemen.’

Een andere medewerker van Stuy werd ooit de ‘schrik van Osdorp’ genoemd. Er was geen land met hem te bezeilen en hij had een nauwelijks te geloven strafblad. Frans: ‘Hij is nu 32, heeft een lieve vrouw en vijf kinderen.’

Zelf was Frans vroeger bepaald geen balkenbreker, zegt Piet Stuy (56), zijn oudste broer. Vanaf de kermis in Borne, waar hij bij de Lucky Kranen werkt, zegt Piet: ‘Frans werd verwend. Echt een vaders- en moederskindje. Hij was een stuk jonger dan ik en onze broer Jan. Wij moesten werken, hij werd in de watten gelegd.

‘Hij wilde geen zwaar werk doen, als hij ijzer zág, begon-ie al te zweten’

‘Hij wilde geen zwaar werk doen, als hij ijzer zág, begon-ie al te zweten. Dat is altijd zo gebleven, haha. Hij ging wel de kost verdienen hoor, gelukkig maar. Het verschil tussen ons is dat hij kermissen verpacht, terwijl ik mijn geld echt op de kermis verdien. Ik ben altijd een werker geweest, Frans is een den-

ker. Goed, dat hij die jongens van de weg houdt. Je kunt ze beter aan het werk hebben, dan dat ze lopen lanterfanten.’

Tot voor enkele jaren waren het De Gebroeders Stuy, Frans en Jan Stuy, die het eeuwenoude kermisbedrijf van hun familie in 1997 nieuw leven inbliezen met de inzet van Marokkaanse straatjeugd in

ker. Goed, dat hij die jongens van de weg houdt. Je kunt ze beter aan het werk hebben, dan dat ze lopen lanterfanten.’

Tot voor enkele jaren waren het De Gebroeders Stuy, Frans en Jan Stuy, die het eeuwenoude kermisbedrijf van hun familie in 1997 nieuw leven inbliezen met de inzet van Marokkaanse straatjeugd in

‘Als hij ijzer zág, begon-ie al te zweten’

Piet Stuy
broer en kermisexploitant

toe doen, is overweldigend.

Volgens Frans zijn de verhoudingen in Amsterdam hersteld en heeft hij weinig meer te klagen over de ‘ambtenaars’ van de hoofdstad. Tot hij deze zomer in Rotterdam belandde.

‘Alsof ik in een warm bad terecht kwam. Wat een medewerking en wat een enthousiasme’, zegt Stuy. Hij kreeg het stadsbestuur onder leiding van ‘zijn vriend’ burgemeester Ahmed Aboutaleb (‘de nieuwe Obama van Nederland’) zo ver dat hij in augustus met een eigen ordiedienst de Megakermis Rotterdam mocht organiseren op het parkeerterrein van Ahoy.

De politie voorzag problemen, maar moest achteraf vaststellen dat Stuy gelijk had: geen problemen. Lastige kermisbezoekers werden door zijn ordebewakers, maar vooral door Stuy zelf (‘ik denk dat ik zeker 100 kilometer over het terrein heb gelopen’) achter de oliebollekraam gedeponeerd, alwaar ze in een politiebusje werden meegenomen.

Het was overigens ook de voormalige Amsterdamse wethouder, die hem tijdens een nieuwjaarsreceptie nadrukkelijk uitnodigde zijn botauto’s en oliebollekraam naar Rotterdam te halen. Het was bovendien ook Aboutaleb die, toen staatssecretaris, hem twee jaar geleden op het Leidseplein toesprak bij de opening van Stuy’s mobiele schaatsbaan in het hart van de hoofdstad.

Echtgenote Danielle Stuy: ‘Hij

begon te huilen toen Aboutaleb hem roemde. Daar doet-ie het voor, hè, erkenning. Voor wat anderen niet lukt en hem wel. En hij krijgt er geen cent extra voor.’

In Rotterdam huurde Stuy een week lang Rotterdamse probleemjeugd in, meer dan honderd man. Ze regelden het verkeer, leidden de stroom bezoekers in goede banen en bewaakten de orde. ‘Ze zijn het oog van de kermis’, aldus Stuy. Tot ergernis van Leefbaar Rotterdam, dat zich afvroeg ‘waarom criminele jongeren beloofd moeten worden met een baantje’.

Stuy draait het liever om: volgens hem zijn de jongens niet een probleem, maar hebben ze een probleem. ‘Ze hebben geen werk, geen diploma, vaak hebben ze schulden. Ze worden overal de grond ingetrapt en krijgen van niemand een kans. Ik ben ervan overtuigd: als je ze respect geeft, en niet bang bent om te zeggen als iets niet goed gaat, dan krijg je respect terug.’

Het gaat er natuurlijk om hoe je je klachten overbrengt op dergelijke medewerkers. Stuy gaat er niet te diep op in, maar ‘een beuk’ was ‘ooit, heel lang geleden’ niet ongebruikelijk. Thans beperkt Stuy zich, zegt hij zelf, tot ‘taal van de straat’.

Simon Willink (60), namens de VVD oud-stadsdeelvoorzitter van Osdorp: ‘Al die linkse partijen wilden geen kermis in Osdorp. Ik wel, mits Stuy onze inwoners twee dagen een gereduceerd tarief voor

zijn kermis aanbood. Het liep altijd prima. Ook met die jongens, die hij soms gewoon aan hun oren erbij trok. Of het pedagogisch verantwoord was, weet ik niet, maar het hielp wel.’

In Rotterdam maakte Stuy kennis met Henk Medema (57), oud-politieagent en voorzitter van de stichting CitySteward Rotterdam. Samen met Frans Stuy gaat Medema probleemjongeren in het hele land inzetten als CitySteward bij kermissen en andere evenementen. Amsterdam, Zoetermeer en Den Haag hebben interesse getoond.

CV

1961 - geboren in Vlissingen in de woonwagen van zijn ouders ‘naast het standbeeld van Michiel de Ruyter’

1967 - 1973 basisonderwijs op de Rijdende School, gegeven door onderwijzers die in woonwagens met de kermissen meereizen.

1973 - gaat op zijn twaalfde werken op het kermisbedrijf van zijn ouders

2006 - mededirecteur van kermisbedrijf De Gebroeders Stuy. Daarna zelfstandig verder.

Frans Stuy is gehuwd en heeft vijf kinderen

Medema: ‘Ik zag de naam Stuy voorbij komen in een mailwisseling. Het ging over de kermis in Rotterdam. Mij bleek al gauw dat Frans precies die doelgroep voor ogen heeft als ik.

‘Ik was al langer bezig met het ontwikkelen van trainingen voor jongens die aan het werk gaan bij evenementen en voetbalwedstrijden. Ze krijgen een verkeerst raining, een fouilleertraining, wat wet skennis. Ik vind: je kunt die jongens niet alleen maar aan het werk zetten, daar komt meer bij kijken.

‘Als je ze een opleiding geeft, zijn de jongelui beter voorbereid op wat ze moeten doen en kunnen ze ook verder komen. Stuy is iemand van niet lullen, maar doen in de praktijk. Hij spreekt de taal van de straat. Ik heb twintig jaar als politieagent bij evenementen gewerkt, ik ken de regels, ik weet de weg in ambtenarenland, heb de contacten. Dat kan nog een leuke combinatie met hem worden, denk ik.

‘Lijk ik op Stuy? Nou, ik heb niet zoals hij een paardenstaart. Maar we geloven allebei dat je de mensen met je werk moet leren kennen, wil je invloed op ze uit kunnen oefenen. Hij is een betrokken en bevlogen man. Als hij iets in zijn hoofd heeft, wil hij er ook iets leuks van maken. Hij is van de korte lijn, hij wil snel klappen maken. Dan stuit-ie nog wel eens op regel tjes. Dat is niet helemaal zijn ding, zeg maar.’